

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ความทรงจำของผู้บริหารและของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อให้การวิจัยสามารถค้นหาคำตอบตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 1,950 คน ซึ่งแบ่งได้ดังนี้.

1.1.1 ผู้บริหารจำนวน 174 คน

1.1.2 ครูผู้สอนจำนวน 1,776 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยการถักตาราง เครจซี่ และอมรแกน(Krejcie and Morgan) อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43

1.2.1 ขั้นตอนในการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) มีดังนี้.

1.2.1.1 แบ่งประชากรตามเขต 5 อำเภอ ได้แก่อำเภอ โพนพิสัย รัตนวาปี ปทุมคงคา โขพิสัย และเฝ้าไร่

1.2.1.2 เทียบสัดส่วนจำนวนผู้บริหาร และครูผู้สอน จากกลุ่มประชากร

1.2.1.3 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 332 คน จำนวนเป็นผู้บริหารจำนวน 118 คน ครูผู้สอนจำนวน 214 คน ดังตารางที่ 1

สถานศึกษา	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. อำเภอโพธารนบุรี	64	43	555	67
2. อำเภอรัตนบุรี	26	18	222	27
3. อำเภอปากคาด	21	14	249	30
4. อำเภอไชยบุรี	40	27	438	52
5. อำเภอเฝ้าไร่	23	16	312	38
รวม	174	118	1,776	214

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ความทรงสนะของผู้บริหารและของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาณรงค์ชัย เขต 2 แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาตามความทรงสนะของผู้บริหารและของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาณรงค์ชัย เขต 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale)

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือผู้วิจัยจะดำเนินการตามลำดับ โดยได้ใช้กรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้รวมถึงรายละเอียดดังนี้.

3.1 ศึกษารายละเอียด โครงสร้าง และวิธีสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร คำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการเพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพภาพและประสพการณ์ในการทำงาน และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของ ลิเคิร์ท ภายในตัวแปรที่จะศึกษาคือ พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหาร และของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ในตัวแปรที่จะศึกษาคือพฤติกรรมภาวะผู้นำ 3 มิติ ด้านมิติมุ่งงานหรือกิจสัมพันธ์ ด้านมิติสัมพันธ์ภาพ หรือมิตรสัมพันธ์ และด้านมิติมุ่งประสิทธิผล

3.3 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากคณะกรรมการที่ปรึกษาแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา ความเป็นปรนัยของคำถามจากผู้เชี่ยวชาญที่ได้เชิญไว้ประมาณ 4 ท่านดังนี้คือ

3.4.1 นายเสถียร แสงอุเวศ ค.ม.(การบริหารการศึกษา) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย พิจารณาทางด้านเนื้อหา และ โครงสร้าง

3.4.2 นางรวิษย ทินกระโทก ค.ม.(การบริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย พิจารณาทางด้านภาษา และความเหมาะสม

3.4.3 นางมณฑล หิมาวัฒน์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พิจารณาทางด้านภาษา และความเหมาะสม

3.4.4 นายดี จงรักษ์ ค.ม.(การวัดผลการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

3.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะแล้วนำไปจัดพิมพ์

3.6 นำแบบสอบถามที่พิมพ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร และครูผู้สอน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 15 คน และครูผู้สอนจำนวน 15 คน

3.7 นำแบบสอบถามที่ได้จากการ ไม้ทดลองใช้ (Try Out) ในกลุ่มครูและผู้บริหารสถานศึกษามาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.92

3.8 เมื่อได้แบบสอบถามที่มีค่าตามเกณฑ์ และตรวจสอบความถูกต้อง จึงนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 หนังสือเสนอขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

4.2 หนังสือขออนุญาตจากผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อออกหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 และส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกข้อมูล โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งเก็บมาเท่าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 332 คน ได้ครบเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์

4.3 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอบคุณสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถามครั้งนี้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.1 การตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5.2 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบ และมีความสมบูรณ์ ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ โดยเรียงคะแนนมากที่สุด- น้อยที่สุด ตามเกณฑ์ ดังนี้

5.2.1 มีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
5.2.2 มีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำมาก	ให้ 4 คะแนน
5.2.3 มีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
5.2.4 มีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำน้อย	ให้ 2 คะแนน
5.2.5 มีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาคนธรรมะของผู้บริหารและของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 แล้วนำมาวิเคราะห์ทั้งรายข้อและรายค่าน แล้วทำการเปรียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายทั้งรายข้อ และรายค่าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย จากคะแนนมากที่สุด- น้อยที่สุด ดังนี้.

ค่าเฉลี่ย	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำ
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ใช้สถิติดังนี้.

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

- การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.92

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

6.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.3 สถิติสำหรับทดสอบสมมุติฐาน

- ทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ t - test